

Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis, Markt 2, 4571 BG Axel

Jaarverslag 2022 van Cultureel Erfgoed Het Warenhuis

**MEER DAN HET VERLEDEN INTERESSEERT MIJ DE TOEKOMST, WANT DAN BEN IK
VAN PLAN TE LEVEN (Albert Einstein 1879-1955)**

Jaaroverzicht van de Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis met de buitenlocaties De Axelse Stadsmolen en de Watertoren.

1. Algemeen

De Stichting Cultureel Erfgoed “Het Warenhuis” kent de locatie aan de Markt 2 in Axel, bestaande uit Het Warenhuis (de vroegere winkel van de familie Antheunis), de prachtige nieuwbouw daaraan en het woonhuis van de familie Antheunis op de Markt 2a. Daarnaast vallen ook onder het beheer de Watertoren en de Axelse Stadsmolen. De gebouwen van het complex “Het Warenhuis”, alsmede de Watertoren zijn eigendom van de gemeente Terneuzen, waarvoor jaarlijks de huur moet worden betaald. De Axelse stadsmolen is geen eigendom van de gemeente maar kent een eigen bestuur dat de exploitatie aan de Stichting het Warenhuis overlaat.

De Stichting heeft voor zijn gebouwen, de collectie en de exploitatie (zowel financieel als t.a.v. het publiek) de erkenning van het landelijk Museum Register. Het betreft hierbij de hoogste vorm van eisen die aan een museum kunnen worden gesteld. Dat vereist veel inzet en arbeidskracht om aan al die eisen te (blijven) voldoen. In 2018 is er een audit geweest waarna aan de afronding is gewerkt. Daarbij zijn de (minimale) onvolkomenheden weggewerkt.

Dank zij de voortdurende inzet van ongeveer 80 vrijwilligers is het mogelijk om het schema van openingstijden volgens een vast patroon waar te maken.

De bezoekers (het publiek) reageren uitermate verrast en buitengewoon positief op de ontvangst, de collectie en de opstelling van de collectie. Ook de variëteit en de diversiteit van de exposities roept waardering en bewondering op. De wisseltentoonstellingen en tijdelijke exposities maken het, ook voor regelmatige bezoekers, telkens weer de moeite waard om een bezoekje af te leggen.

We definiëren de missie van *Het Warenhuis- Museum Het Land van Axel*:

Het museum heeft tot doel het tonen, beschrijven, mondeling toelichten, inzichtelijk maken, van voorwerpen en verhalen die behoren tot het sociale, maatschappelijke en economische erfgoed uit de regio die sinds de 17^e eeuw bekend staat als het Land (Stad en Ambacht met de daarin gelegen dorpen) van Axel e.o.

In Zeeuws-Vlaanderen heeft dit positioneringproces een aanvang genomen via de Terneuzense gemeentelijke Museumnota. De upgrade van het voormalige streekmuseum tot museum ‘Het Warenhuis’ als speerpunt van het gemeentelijk museumbelief is mede daarvan een gevolg.

In de ontvangstruimte van het museum, het atrium, hebben we onze missie vertaald voor het publiek.

“In het Warenhuis maakt u kennis met het Land van Axel en met de mensen die er tussen 1850 en 1950 leefden. Wie ze waren. Hoe ze er uit zagen. Waar ze in geloofden. Hoe ze het landschap gestalte gaven. En hoe de sporen daarvan nog steeds te zien en te horen zijn.

Maar Het Warenhuis is niet zomaar een plek waar oude spullen worden bewaard. Het zet de ramen open. Naar de rest van Zeeland en Nederland. En naar de buurlanden. En vooral: naar nú. Onze voorouders lijken meer op ons dan we denken. Ze hebben ons iets te vertellen. En dat doen ze hier in Het Warenhuis.

Wij wensen u een spannende ontdekkingsstocht”.

1. Na corona nog meer rampspoed

Op 10 augustus werden we opgeschrikt doordat onze locatie manager Hans van Bellen een hersenbloeding had gekregen tijdens zijn verblijf in Polen. Hij is in Polen geopereerd en pas op 12 september in Nederland opgenomen in het ziekenhuis. Gedurende het verdere verloop van het jaar bleef hij ernstig ziek. Bestuursleden, de conservator en enkele vrijwilligers hebben pogingen gedaan om de taken van Hans zo goed mogelijk uit te voeren.

Begin oktober was er een gesprek met wethouder De Buck. In dit gesprek gaf de wethouder aan mee te denken in het oplossen van ons personele probleem. Waarschijnlijk zal in het voorjaar van 2023 extra formatie aan het museum worden toegekend, waardoor we minder kwetsbaar worden. Ook enkele belangrijke taken van de conservator zullen onderdeel zijn van dit plan. Op 04 oktober was er een tweede gesprek met toezegging van medewerking. We hopen in 2023 de vacature ruimte in te kunnen vullen.

Het Warenhuis drijft als het ware op de inzet van de vele ca 80 vrijwilligers. Het bestand bestaat voornamelijk uit ouderen (gepensioneerden). Die groep wordt telkenjare ouder en nieuwe aanwas is er te weinig. De reden daarvan is dat veel gepensioneerden aanzienlijk later met pensioen gaan.

De Stichting hanteert de Ethische Code voor Culturele instellingen.

Behalve de vrijwilligers die direct contact hebben met het publiek (de bezoekers) is er een grote groep die heel veel goed werk verricht “achter de schermen”.

Daarbij kan gedacht worden aan:

- Technische bijdrage aan expositiepresentatie
- Beheer en onderhoud van het depot
- Bijwerken en bijhouden van de collectieregistratie (Ad-lib)
- Het schoonhouden vrij houden van parasieten om de collectie (blijvend) te beschermen
- Een belangrijk rol hierbij is weggelegd voor de conservator die ten aanzien van de collectie(vorming) en exploitatiebeleid een centrale rol vervult.

De al langer slepende kwestie met betrekking tot de BTW-problematiek, aangaande de prestatieovereenkomst tussen gemeente en het bestuur van Het Warenhuis en de Watertoren, werd samen met de gemeente constructief opgepakt en zal waarschijnlijk begin 2023 afgerond worden door een afrondend gesprek met een door de gemeente aangezocht externe deskundige. Aan de besprekingen werd van de kant van de gemeente deelgenomen

door de heer De Hulsters en mevrouw De Meulmeester. Van de zijde van HW waren het DB en de conservator betrokken.

We konden ons ondanks de coronaperikelen aan het begin van het jaar toch nog redelijk goed presenteren aan de bevolking, hetgeen zich ook vertaalde in de bezoekersaantallen. In het museum kwamen er 10.182 bezoekers, in de stadsmolen waren dat 1329 en de watertoren ontving 2.437 bezoekers.

Op 19 april hielden we onze traditionele vrijwilligersavond waarbij onder het genot van een hapje en een drankje terug gekeken werd op het voorgaande jaar 2021 en vooruit gekeken werd naar 2022. Geruime tijd na de inval van Rusland in Oekraïne hebben we de Oekraïense vlag in de koffiezaal gehangen. Helaas kon deze vlag vanwege de exposities en lezingen niet blijven hangen.

Tijdens de vrijwilligersavond kwamen vooral de volgende thema's aan bod: Dankwoord voor de inzet, in bijzonder voor Johnny Beerens bij de tentoonstelling GddZ, die meer dan 7.500 bezoekers trok in ongeveer 3 maand openstelling. Het verslag van onze vertrouwens-persoon en ook het jaarverslag over 2021 werd toegelicht. Zoals bij veel musea hebben wij ook een tekort aan vrijwilligers, bijzondere aandacht hebben de beide buitenlocaties: de stadsmolen en de watertoren.

BHV, veiligheid en ontruimingsplan zullen in 2023 weer wat prominenter onder onze aandacht moeten komen.

Ook met het bestuur van onze collectiegever, Het Land van Axel (LvA), hebben we enkele keren vergaderd. Dit om te komen tot een goede inventarisatie van hetgeen in de buitendepots staat. Zo kunnen we ook kijken of er zaken afgestoten kunnen worden of een plekje in het museum verdienen. LvA wil in 2023 de eerder geplande open dag houden (die niet doorging vanwege corona) en kijken of er opruiming in het buitendepot gehouden kan worden.

Op 03 mei zijn bij notaris Hendriks van Axent notarissen te Terneuzen de nieuwe statuten verleden. Hiermee zijn de statuten aangepast aan de gewijzigde omstandigheden vanwege WTBR (Wet Toerusting en Bestuur Rechtspersonen) en de samenvoeging van de stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis met de Stichting de Zeeuws-Vlaamse Vlag. Dit met instemming van de gemeente Terneuzen.

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen de bouw van een woningcomplex met 4 bouwlagen bij De Passage. Dit vanwege de windvang voor onze stadsmolen. De gemeente heeft daarna het plan getoetst aan onze bezwaren via deskundigen van de landelijke molenvereniging.

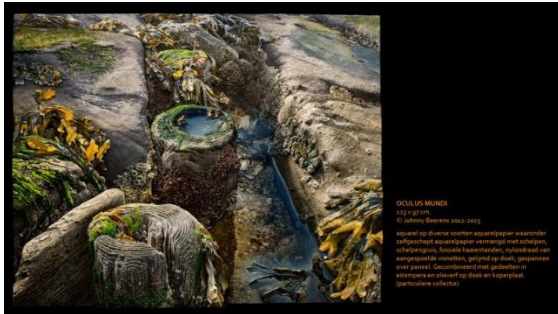
Het bestuur van het museum was aanwezig bij de dodenherdenking van 4 mei en 15 september.

De vrijwilligers van ons museum hebben deelgenomen aan diverse nascholingen waaronder BHV en nascholing voor een AED. Ook heeft het bestuur een AED aangeschaft. Het verslag 2022 van de vertrouwenspersoon werd op 03 april aangeboden. Het gaf geen aanleiding actie.

Aan het eind van het jaar was er voor iedere vrijwilliger een goed gevuld kerstpakket als dankzegging voor het vele werk in afgelopen museumjaar

Tot aan de lockdown die begon op zondag 19 december 2021 trok de tentoonstelling GddZ (getekend door de Zee) vanaf de opening op 13-11-21 maar liefst 1.387 bezoekers en opmerkelijk genoeg: vooral de zondagen waren topdagen! Met dank aan alle vrijwilligers die dat mogelijk maakten!

Tijdens de lockdown hebben we op 19-01-22 meegedaan aan de ludieke actie om de

aandacht te vestigen op de onbillijkheid van het gesloten zijn van de musea en schouwburgen. Wij hielden een yogales in de tentoonstelling bij de etsen van Jonny Beerens. Op deze les waren 10 mensen afgekomen. Daarnaast waren er een 10-tal bezoekers voor de expositie. De openstelling van 13.00u tot 16.00u werd ogluikend door de burgemeester toegestaan.

2. Het einde van Corona

De openingstijden van het museum zijn van dinsdag t/m vrijdag van 12.30 tot 17.00 uur (vrijwilligers dienen vanaf 12.00 uur aanwezig te zijn). Op zaterdag is de openingstijd van 11.00 tot 17.00 uur.

De Watertoren en de Stadsmolen zijn in de wintertijd gewoonlijk gesloten (m.u.v. incidentele openingen gedurende de kerstperiode).

Gelukkig was een week na de ludieke actie de lockdown voor musea vanwege corona, ingetrokken. Op 25 januari konden we weer genieten van de tentoonstelling. En er was goed

nieuws, we konden de expositie *Johnny Beerens Getekend door de Zee* verlengen t/m zondag 20 maart 2022. Op zaterdag 19 maart '22 was er 's avonds een bedank- en

meet&greet avond voor de vrijwilligers ten teken van de afsluiting van GddZ. Voor ieder was er ook een bescheiden paaspresentje. In totaal waren tijdens deze tentoonstelling meer dan 7.000 bezoekers geweest. In deze moeilijke tijd een prestatie voor zowel museum als kunstenaar. Onze eigen vrijwilligers hebben ook enorm van GddZ genoten! Het Warenhuis, museum Land van Axel, is een organisatie die volledig op vrijwilligers draait. Onze mensen

leggen ziel en zaligheid in hun vrijwilligerswerk en doen er alles aan om van museumbezoek een ware beleving te maken. En dat straalt uit op het museum: op het gebouw, de inrichting, de presentatie, de collectie, de wisseltentoonstellingen..... Ieder is maar wát trots op dit mooie museum. En dat ontgaat de bezoekers niet! We waren 6 dagen per week geopend, ook op zondag.

De volgende expositie is “Goed Gemutst” van 09-04 tot 24-09 van Susan Bakx-Plasmans, in de benedenzaal. Ze gaat over mode geïnspireerd op de Zeeuwse dracht plus hemd rokken. Er is een wederkerige verwijzing naar het Zeeuws museum waar een zelfde soort expositie te zien is. Deze tentoonstelling had een wederkerige verwijzing naar een soortgelijke tentoonstelling in het Zeeuws Museum.

De tentoonstellingen uitrokkers en stripfiguren vragen om een grotere voorbereiding en meer tijd voor onderzoek. “Utrokkers” zal pas in 2023 als expositie ingericht worden.

Vanaf 3 mei, net voor bevrijdingsdag tot en met 17 september, toen Axel in 1944 werd bevrijd, was er een kleine foto-expositie over de Eerste Poolse Pantserdivisie augustus 1939 – 1947. Op verzoek van het

Axelse Comité ter herdenking van 4 en 5 mei heeft de Poolse Ambassade in Nederland een set van 70 foto's met als onderwerp de 1e Poolse Pantserdivisie in bruikleen gegeven. Het Comité heeft de conservator van Museum Het Warenhuis gevraagd om deze foto's tentoon te stellen. Daar

heeft het museum graag gehoor aan gegeven en enkele vrijwilligers hebben de foto's geordend en fraai gepresenteerd in de expositiezaal boven.

We zien Poolse soldaten poseren bij pantservoertuigen. Ze staan gereed om hun land te verdedigen tegen een komende Duitse aanval. Die aanval begint een maand later. De laatste foto dateert uit ca 1947. Men ziet weer Poolse militairen met tanks, die ditmaal zijn opgeladen op treinwagons. De oorlog is voorbij en de 1e Poolse Pantserdivisie wordt ontbonden. Na acht jaar onder de wapenen te zijn geweest eindigt hun tocht in Wilhelmshaven en niet in Warschau. De Poolse soldaten behoren tot de overwinnaars, maar hun land is bezet door de Sovjet Unie. Velen kunnen niet terug naar huis. Ze blijven in Nederland, België, Frankrijk, Engeland, Schotland, of emigreren b.v. naar Canada en de Verenigde Staten. Tussen de begin- en eindfoto's zie je de Polen in Hongarije, nadat ze hun land hebben moeten verlaten. Ze maken een grote reis via o.a. Frankrijk en komen uiteindelijk terecht in Schotland, nemen vanaf augustus 1944 deel aan de strijd in West-Europa. Op diverse plaatsen worden ze ook geëerd om hun inzet en moed. Elke foto is voorzien van een bijschrift in het Pools, Frans, Engels en Nederlands

De foto's zijn zoveel mogelijk chronologisch geordend. De eerste foto is gemaakt in augustus 1939.

Vanaf 30 mei tot en met 1 oktober was de tentoonstelling "Vakwerk lino-snedes" van Folkert de Jong te zien. De expositie omvat bijna 30 werken gebaseerd op de populaire

stripfiguren van Walt Disney, Lucky Luke, Asterix en Obelix en nog veel meer. Dit onder het motto van Vakmanschap is meesterschap. In deze expositie wordt dit nu op bijzondere wijze geëttaleerd door Fok de Jong uit Axel. Hij is meester stoffeerder van

professie met als hobby het vervaardigen van deze prachtige lino-snedes van restjes linoleum.

Het is een kleurrijk feest van herkenning, voor oud en voor jong.

In mei organiseerde Axclusief een uniek evenement: "Tussen kunst en kitchen"; kunst, mode, muziek, food en meer! Het was voor jong en oud een lust voor de zintuigen, want er viel deze dag heel veel te zien, te proeven en te ervaren! Tussen 11:00 en 16:00 uur stond Axel bol van kunst in de breedste zin van het woord, van amateurkunst tot professionele

kunst. Muziek, lekker eten, modeflitsen, een traditionele braderie en veel foodkraampjes! Samen met heel veel kinderen toverden de creatieve vrijwilligers van het museum de Markt om tot een heus Montmartre: met pastelkrijt maakten we een schilderij van groente of fruit op canvas. Daarna werd dit samengevoegd tot een grote tentoonstelling in het museum. Lang heeft een mooie herinnering van schilderstukken bij de balie in Het Warenhuis gestaan.

Ook in 2023 zal er opnieuw een "Tussen kunst en kitchen" zijn.

Gelijk met Open Monumenten Dag is het

beeld van Jantje van Axel onthuld. Tijdens de O.M.D. liep er een zonnetreintje tussen Watertoren, Museum, Gereformeerde kerk en de stadsmolen. Ondanks het slechte weer warden er toch nog veel mensen op de O.M.D. afgekomen. Het museum trok 177 bezoekers, de watertoren 84 en bij de stadsmolen kwamen 62 mensen kijken.

Op 10 september genoten we van de onthulling van Jantje van Axel op de toren van het (voormalige) stadhuis. In het museum was een bijeenkomst en werd het verhaal van Jantje Pikkev  (Picavet ?) verteld. Hoe hij met een list voorkwam dat de Fransen Axel in bezit zouden nemen. Het verhaal van Jantje

Pikkev  berust op een waar gebeurd verhaal dat in de loop der jaren ‘vergeten’ was. Jantje leefde in de 18e eeuw en redde Axel op 26 augustus 1711. Onder leiding van D.de Koning werd dit verhaal weer opnieuw onder de aandacht gebracht. Een mooi beeldje van deze patriot is sindsdien te koop in Het Warenhuis en vanuit het museum zie je hem in de toren staan.

Op 19 oktober hadden we een gesprek met mevrouw Nienke Dierickx betreffende Geopark Scheldedelta. Het Warenhuis doet mee in dit project: Dit Geopark probeert de Unesco-status voor Geopark Scheldedelta te verkrijgen. Na jaren van voorbereiding werd in november 2022 de aanvraag ingediend om de status Global Geopark te verkrijgen voor deze Europese grensregio Vlaanderen-Zeeland-West-Brabant . Ook ons museum is participant in dit project. Deze Unesco-status is een kwaliteitslabel dat de internationale waarde van dit gebied erkent, vanwege het geologisch erfgoed, de cultuurhistorie, het landschap en de natuur. Deze regio Scheldedelta omvat het gebied van de provincie Zeeland, westelijk Noord-Brabant, en delen van de Belgische provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen. Dit gebied is geologisch gezien uniek in de wereld vanwege de loop der Schelde en de werking van eb en vloed. Hierdoor ontstond een bijzonder landschap, waar het leven met, en de strijd tegen het water duidelijk zichtbaar is. Door onze samenwerking in dit project mogen we het Unesco Geopark embleem voeren.

De expositie “Met een hoepeltje erom” werd geopend op 21 oktober. Deze

expositie is een langlopende tentoonstelling over speelgoed. Vlak nadien werd een tentoonstelling betreffende een eigen collectie schilderijen geopend. Onderdeel van deze expositie is een verzameling tekeningen uit het bezit van Het Warenhuis van de kunstenaar Anneke van de Feer. Een belangrijke kenner van haar werk, Andr  Stufkens, heeft op 23 februari 2023 zijn boek gepresenteerd in Het Warenhuis en een druk bezochte lezing over haar werk gegeven. In het jaaroverzicht over 2023 meer over deze beide exposities, die in 2023 nog doorlopen tot en met het voorjaar.

Jimmy Nelson, een internationaal gekend en beroemd fotograaf heeft een mooi dik fotoboek gemaakt over de mooiste Nederlandse klederdrachten. Ook de Axelse dracht staat er in. Nelson heeft een signeersessie gehouden in Het Warenhuis waar dit boek en de postzegels met de klederdrachten ook worden verkocht. De postzegels zijn onderdeel van de 'persoonlijke' zegels van Collectclub van Post.nl. Ook in 2023 was er een signeersessie. Tijdens de verschillende exposities zijn ook workshops, lezingen vernissages, vertelcafé 's en finissages gegeven door de kunstenaar.

3. De organisatie van Stichting Cultureel erfgoed Het Warenhuis:

De dagelijkse leiding berust normaal gesproken bij de locatieleider en de conservator (complementair, samen vormen ze de directie van het museum) en wel in samenspraak met de diverse werkgroepen. Het betreft het vorm geven (in de meest letterlijke zin) aan de exposities zowel de vaste onderdelen als de tijdelijke. Het betreft een proces van langere planning, ideeontwikkeling, uitwerking van de plannen, concretisering (m.n. de technische planning en uitvoering), de feitelijke expositie en de evaluatie. Zoals eerder betoogd is onze locatieleider ernstig ziek en proberen we met behulp van de gemeente een goede vervanging te regelen en gelijktijdig de conservator te ontlasten. We verwachten dat in 2023 grote veranderingen in deze functies te zien zijn.

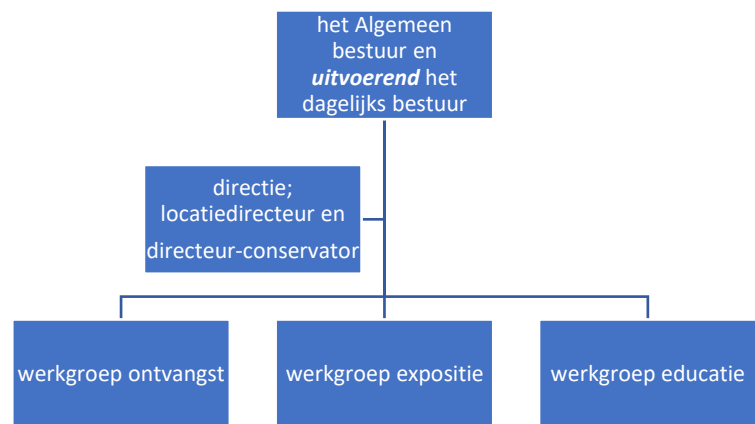
4. Het bestuur:

Formeel berust de verantwoordelijkheid voor de hele stichting bij het bestuur. Het bestuur moet toezien dat e.e.a. binnen de afgesproken grenzen worden gerealiseerd, zowel wat betreft de visie en missie, als de financiën betreft. In de nieuwsbrief van december 2020 stelde de nieuwe voorzitter Piet Mertens zich voor. Dit deed hij een half jaar na zijn aantreden, omdat vanwege corona hiervoor fysiek geen goede mogelijkheid was. Piet schrijft dan, dat hij vooral veel motivatie haalt uit het feit dat de onderdelen van cultureel erfgoed Het Warenhuis uniek zijn en voorbeelden zijn van het rijke culturele erfgoed van het land van Axel; het museum met zijn unieke schilderijen en collectie, de stadsmolen uit 1750, de watertoren aan de Kinderdijk met zijn heemtuin en de Stichting De Zeeuw-Vlaamse vlag die op 21 juli 2020 onderdak gekregen heeft in het museum.

Organogram, adresgegevens, bestuursleden en -mutaties

Het organogram van de culturele centra Het warenhuis en de Watertoren. Samen met St. Exploitatie De Axelse Molen

De Stadsmolen wordt gelijkkelijk bestuurd met de beide ander locaties. Het DB is het bestuur van de Stadsmolen.

Adresgegevens:

De Axelse StadsMolen , Molenstraat 72 4571 EZ Axel 0115-531584

De Watertoren , Kinderdijk 2 4571 SX Axel tel.0115-566745

Het Warenhuis, Markt 2 / 2a, 4571 BG Axel. Tel 0115-562885

Het bestuur van Stichting Exploitatie De Axelse Molen (SEAM), Markt 2, 4571 BG Axel (KvK 41110616)

Het bestuur van Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis (incl. watertoren) Markt 2, 4571 BG Axel (KvK 61914215)

Vanaf 21 07-2020:

Stichting De Zeeuws-Vlaamse Vlag, correspondentieadres: Markt 2, 4571 BG Axel. (KvK 20145427) is met ingang van 2022 gefuseerd en geïntegreerd in Het Warenhuis

Bestuursleden Stichting Cultureel Erfgoed Het Warenhuis:

P.Mertens, voorzitter

R.Roetus, penningmeester

J.oude Kempers, secretaris

J.Goossen, lid

A.v.Hurck, lid

E.Luteijn, lid

N.de Jonge, lid

Conservator P.de Blaeij

Bestuursleden Stichting Exploitatie De Axelse Molen

P.Mertens , voorzitter vanaf 01-01-21

J.oude Kempers secretaris vanaf 01-01-21

R.Roetus, penningmeester vanaf 01-01-21

In het voorjaar hebben we onze traditionele vrijwilligersavond gehouden waarbij we -als bestuur- ook rekening en verantwoording konden afleggen aan alle vrijwilligers. Het verslag van de vertrouwenspersoon, Jan Verlinde, over het jaar 2022 vermeldde dat er in 2022 geen beroep op hem was gedaan.

5. De vaste expositie, onze collectie:

De stichting heeft zelf vrijwel geen eigendommen (vermogen). Dit omdat de tentoongestelde collecties eigendom zijn van *andere* (rechts)personen: verenigingen, stichtingen, gemeenten, kerkgenootschappen en particulieren, die (delen van) de collectie in langdurige bruikleen hebben gegeven. Voor deze optie is gekozen om het eigendom en de exploitatie juridisch en financieel gescheiden te houden. Het leeuwendeel van het tentoongestelde wordt gevormd door de collectie van Stichting het Land van Axel.

Hiertoe worden bruikleenovereenkomsten opgesteld. Voor het merendeel gaat het hier om bruiklenen voor onbepaalde tijd. Met name bij tijdelijke exposities gaat het om *tijdelijke* bruikleen.

Wel dient het museum de betreffende stukken van de collectie zelf te verzekeren.

Voor donateurs en andere milde gevers geldt de fiscale aftrekbaarheid voor een Culturele ANBI-instelling.

Regelmatig krijgt het museum stukken aangeboden, als gift of voor langdurige bruikleen.

De bedoeling is om alle geschenken, dan wel geleende goederen te registreren (in ad-lib).

Hierbij is het soms lastige werk om de vindplaats dan wel de herkomst van het stuk goed te traceren, opgelost in een goed systeem.

De collectie kan worden verdeeld in een viertal categorieën:

- A. Museale stukken: van voldoende en toonbare kwaliteit; wordt in principe tentoongesteld of krijgt een vast plaatsje in het depot;
- B. Museaal interessant. Maar van mindere kwaliteit of onvoldoende uniek. Dat betreft dan vooral depotgoederen.
- C. Onvoldoende museale kwaliteit, vaak wel geschikt als *verbruiksmateriaal*, b.v. om patronen te maken ten behoeve van nieuw te maken klederdracht. Ook kan het zijn dat er ruim voldoende voorwerpen van aanwezig zijn die fraaier in de collectie passen.
- D. Van onvoldoende kwaliteit: wordt teruggegeven aan de schenker of er wordt op andere wijze afstand van gedaan.

In toenemende mate moet er actief worden gewerkt aan het *ontzamelen*. Dat gebeurt aan de hand van de landelijk vastgesteld procedure (LAMO). Hierin ligt er nog veel werk “op de plank”.

De vaste collectie vormt de ruggengraat van het Museum Het Warenhuis en wordt over het algemeen vrijwel continu tentoongesteld. Al worden voor de grotere tijdelijke exposities wel bepaalde stukken tijdelijk in het depot geplaatst.

De collectie biedt een mooi overzicht van het wel en wee van de bewoners en de streek “Het Land van Axel” door de eeuwen heen. De collectie kent daarom een breed scala aan thema’s:

- a. De archeologie van Zeeuws-Vlaanderen door de eeuwen heen.
- b. Het samenleven en de religies (protestant, katholiek) die hierin bepalend zijn geweest.
- c. Het boerenleven van ca 1850 - 1950

- d. De winkel (Het Warenhuis) van de familie Antheunis (rijksmonument)
- e. Het woonhuis van de familie (thans Rijksmonument door de hoogst originele binnen beschilderingen).
- f. De Oorlogsperiode.
- g. Contemporaine kunstuitingen.

Een van de doelen die we nastreven is zoveel mogelijk bezoekers weten te lokken.

Andere belangrijk doelen die volgens de statuten door ons nagestreefd moeten worden, zijn: Het exploiteren van het museum Het Warenhuis, de stadsmolen en de watertoren. Het bevorderen van kennis van de geschiedenis van Zeeuws- en Noord Vlaanderen. Het beheren en tentoonstellen van de collectie van stichting Het Land van Axel. Het bevorderen van educatie d.m.v. exposities en andere geëigende middelen.

6. De gebouwen van de stichting:

a. Het gebouw Markt 2 en 2a waarin Museum Het Warenhuis,

Het **Woonhuis Markt 2a** en het **Warenhuis op Markt 2** zijn wegens hun unieke inwendige beschilderingen als Rijksmonument aangemerkt. De gebouwen zijn typisch voor de 'belle époque' of de 'Jugendstil'.

Het merendeel daarvan is inmiddels zodanig gerestaureerd dat bezoekers daarvan kennis kunnen nemen. Met name de kamers in de bovenverdieping moeten nog verder worden afgewerkt en ingericht. Daarvoor zijn extra middelen vereist waarvoor fondsen worden benaderd. Helaas is een eerste aanvraag niet gehonoreerd. Maar we blijven verder zoeken om – onder begeleiding – bezoek daaraan mogelijk te maken.

De vaste collectie geeft een goed beeld van het leven in het Land van Axel in – globaal – de periode 1850 tot 1950. Maar ook de periode daaraan voorafgaand (tot en met de ijstijd) en de nieuwe tijd, komt in de collectie aan bod.

Zo blijft het museum zich voortdurend aanpassen en “bij de tijd”.

b. De stadsmolen uit 1750

Het bestuur van de molen is een ingewikkelde kwestie. Eigenlijk zijn er 2 organisaties in betrokken: Stichting cultureel erfgoed Het Warenhuis en de Stichting Exploitatie De Axelse Molen (SEAM). Het bestuur van de molen wordt gevormd door de leden van het DB van het bestuur van het museum..

De stadsmolen stamt uit 1750 en in 1999 de restauratie van de molen begonnen. Het Bastion Vlissingen waarop de molen gesitueerd is, is ook conform historische gegevens gerestaureerd. De laatste eigenaar de heer Missegheers heeft de molen eind jaren 80 aan S.E.A.M. verkocht.

Onze molenaar A. Cappon zorgt er voor dat de molen op regelmatige tijden draait en dat het 'lopende' gedeelte onderhouden wordt. Het bestuur van de molen zorgt voor een goede verzekering.

Dit eerste jaar na corona zaten de bezoekerscijfers weer in de lift. Het is nog niet op het peil dat we gehoopt hadden, maar we zijn op de goede weg.

Koningsdag, Oldtimerfestival tijdens Hemelvaartsdag, de verwendag, de Nationale Molendag, de Ouderendag, Open Monumentendag en de Kerstmarkt. Het leverde over het algemeen nog maar mondjesmaat bezoekers op. We hopen dat het komende jaar de molen op die dagen weer een ware trekpleister gaat worden.

Tijdens de Nationale Molendag is er gebruikelijk een drukbezochte workshop pannenkoeken bakken voor de jeugd. De kerstmarkt is altijd een trekker voor de molen vanwege allerlei activiteiten rondom de molen.

Exposities in de stadsmolen waren er dit jaar niet. De belangrijkste attractie dit jaar was het in gebruik zien van de molen, waarbij molenaar J.A. Cappon het meel maalt en de wieken laat draaien.

Op 9 april was er een wereld recordpoging om van 11.00u tot 12.00u in alle provincies alle draaivaardige molens te laten draaien. Onze molenaar deed zijn best, de wind stond goed. Er deden meer dan 600 molens aan mee. Dit in het kader van het 50-jarig jubileum van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM)

De kerstmarkt was druk. We hadden veel bezoekers die onder het genot van een drankje luisterden naar de kerstliederen van Hosanna en genoten van de rustieke ambiance van de molen.

- c. **De watertoren** De watertoren gebouwd in 1936 naar een ontwerp van C.v.Eck, torent 60,6m boven het landschap uit. Het oorspronkelijke doel was voor de Waterleiding Maatschappij Zeeuwsch-Vlaanderen zorgen voor een goede watervoorziening van de streek. Ook dit gebouw is net als Het Warenhuis eigendom van de Gemeente Terneuzen. Rond de toren ligt fraaie heemtuin. Vanuit de toren kun je op heldere dagen Antwerpen zien liggen. Het natuurgebied Smitschorre ligt aan de voet van de watertoren, waardoor je uitzicht hebt op de kreken, het golfterrein en het zweefvliegveld. Dennie Vercruijse exposeerde er foto's en tekeningen. Er zijn voorbereidingen gedaan om in eigen beheer de camera gericht op de slechtvalken een inkijk te geven op hun nestgedrag. De open dag was met springkussen en andere tractaties. De 29 oktober werd de nacht van de nacht gevierd in het donker kwam je tot eenheid met de natuur. De watertoren trok dit jaar 2437 bezoekers.

In eigen beheer de camera's geïnstalleerd ter vervanging van de webcam van natuurkanaal om de broedende slechtvalk in beeld te kunnen brengen.

De Watertoren wordt omringd door de **Heemtuin**. Die wordt regelmatig bezocht. Daar zou misschien nog wat meer bekendheid aan gegeven moeten worden. Wat wel opvalt is dat ouders of grootouders met kinderen, het bezoek aan de Watertoren en de heemtuin combineren met een bezoekje aan de natuurspeeltuin (of het speelbos) in natuurgebied Smitschorre.

7. Bijlagen:

Bijlage 1, fusie met het bestuur van Stichting De Zeeuws-Vlaamse Vlag

Het Bestuur van Het Warenhuis, is tevens bestuur van de voormalige Stichting De Zeeuws-Vlaamse vlag. Deze vlag werd in 2009 officieel goedgekeurd en gepresenteerd bij gelegenheid van de viering van 200 jaar Zeeuws-Vlaanderen (Op 20-07-1814 was er voor het eerst sprake van Zeeuws-Vlaanderen).

De onderlinge verhoudingen van de strepen zijn 1:1:1:6:1:1:1 en de grens tussen de gekleurde strepen en de gele streep is golvend. De bovenste rode strepen zijn afkomstig uit de vlag van Sluis, terwijl de onderste blauwe strepen afkomstig zijn van de vlag van Terneuzen. De strepen vertegenwoordigen de Noordzee, het Zwin en Westerschelde. De gele streep in het midden van de vlag is belast met een zwarte

leeuw, herinnerend aan de vlaggen van Vlaanderen en Hulst, weliswaar zonder de rode tong en klauwen. De bijzondere vormgeving van de leeuw is niet rechtstreeks gekopieerd van bestaande wapens, maar werd speciaal ontworpen zodat zij oogt als een "jonge, robuuste en dynamische leeuw". De kleuren van de vlag herinneren ook aan de banden van de regio met zowel Nederland als België.

Zich bewust van de lokale geschiedenis, ontwierp Dingeman de Koning een vlag die de regio en de 3 gemeenten Terneuzen, Sluis en Hulst representeert. De vlag is horizontaal onderverdeeld rood-wit-rood-geel-blauw-wit-blauw. De vlag is opgenomen in het vlaggenreger van de Hoge Raad van Adel, op verzoek van de burgemeesters van de drie gemeenten

Bijlage 2. De bezoekersaantallen voor ons museum is conform de definitie voor museumbezoek 'Museana':

- Bezoeken gedaan tijdens besloten verhuur aan derden (bijvoorbeeld voor een huwelijk) worden niet als bezoek gerekend.
- Alle overige bezoeken worden wel meegerekend, ook tijdens door het museum zelf georganiseerde evenementen zoals openingen, lezingen, concerten en cursussen en winkelbezoek.

De bezoekersaantallen in 2022 vielen niet tegen. Het is moeilijk om na een periode van 2 jaar overwegend gesloten zijn vanwege corona, weer in de belangstelling te komen.j:
 Het Warenhuis: 10.182 de watertoren 2.437 en de stadsmolen 1329 in totaal 13.948 bezoekers

bezoekersaantallen	museum	stadsmolen	watertoren
2019	8.183	3.926	3.056
2020 corona	3.982	137	278
2021 corona	4.289	658	2.128
2022	10.182	1.329	2.437

Bijlage 3 De sponsoren :

Naast onze vrijwilligers die zorgen voor opening, ontvangst en leerrijke momenten in het museum, bedanken we de gemeente Terneuzen voor de bestaanszekerheid van ons museum. Tevens zeggen we dank aan onze sponsoren zoals o.a. de Raboclubsupport actie, Pr. Bernhard cultuurfonds, Lionscultuurprijs, Frits Lensveltstichting, de vele adverteerders in de catalogus GddZ , en de donateurs en vrienden van Het Warenhuis.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 11 april 2023

